

POSTANOWIENIE

20 listopada 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Marcin Łochowski

na posiedzeniu niejawnym 20 listopada 2024 r. w Warszawie

w sprawie z wniosku I. B.

z udziałem J. B., R. B., A. S., M.W., I. W., M. B., A.B., I. B.1., J.B.1., J. B.2., M. B.1.,
Z. B., H. K., L. K., A. Ł., Z. M., A. M., D. M., L. M., P. M., W. M., Z. O., J. S., M. Z.,
R. Z.

i gminy Ostrówek

o zasiedzenie,

na skutek skargi kasacyjnej I. B.

od postanowienia Sądu Okręgowego w Lublinie

z 30 grudnia 2022 r., II Ca 568/21,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wnioskodawczyni I. B. wniosła skargę kasacyjną od postanowienia Sądu Okręgowego w Lublinie z 30 grudnia 2022 r., zaskarżając to postanowienie w części, tj. co pkt I., wnosząc o jego uchylenie w zaskarżonej części i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego postanowienia w zaskarżonej części i orzeczenie co do istoty sprawy przez stwierdzenie, że wnioskodawczyni nabyła przez zasiedzenie, z dniem 10 czerwca 2014 r., własność bliżej określonej nieruchomości, oddalenie wniosku gminy

Ostrówek o zasiedzenie ww. nieruchomości oraz obciążenie gminy kosztami postępowania za obie instancje.

W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca powołała się na występujące w sprawie istotne zagadnienia prawne:

1) Czy przejście posiadania samoistnego ze Skarbu Państwa na gminę nastąpić może z mocy prawa z dniem 27 maja 1990 r. na podstawie art. 5 ust. 1 ustawy z 10 maja 1990 r. Przepisy wprowadzające ustawę o samorządzie terytorialnym i ustawę o pracownikach, a tym samym gmina może doliczyć posiadanie Skarbu Państwa na podstawie art. 176 k.c., w sytuacji gdy sformułowanie „należące do” rad narodowych i terenowych organów administracji państwowej stopnia podstawowego oznacza w takim ujęciu przynależność mienia państwowego do tych podmiotów w sensie prawnym, a nie tylko w sensie faktycznym; za nieruchomość nienależącą do terenowego organu administracji państwowej można zatem uznać tylko taką nieruchomość, która w dniu 27 maja 1990 r. była w sposób prawem przewidziany oddana w zarząd lub użytkowanie państwowej jednostce organizacyjnej?

2) Czy dopuszczalne jest posiadanie samoistne przez podmioty prawa publicznego gruntów przeznaczonych przez te podmioty do publicznego użytku, co może prowadzić do zasiedzenia?

3) Czy publiczny charakter obiektów należących do Skarbu Państwa lub samorządowych osób prawnych i przeznaczenie ich do ogólnego użytku ma wpływ na przysługujący do nich Skarbowi Państwa lub gminie tytuł własności, a więc i na możliwość zasiedzenia tego prawa przez takie podmioty, jeżeli zostaną spełnione ustawowe przesłanki?

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W pierwszej kolejności wymaga wyjaśnienia, że zgodnie z art. 610 § 1 k.p.c. w postępowaniu o stwierdzenie zasiedzenia stosuje się odpowiednio przepisy o stwierdzeniu nabycia spadku i przedmiotu zapisu windykacyjnego. Odpowiednie stosowanie art. 677 § 1 k.p.c. oznacza, że stwierdzenie zasiedzenia własności nieruchomości może nastąpić na rzecz osoby wskazanej przez wnioskodawcę lub innego uczestnika postępowania (zob. postanowienie SN z 3 marca 2022 r.,

II CSKP 476/22, OSNC 2023, nr 1, poz. 8, i tam powołane orzecznictwo). Zatem wbrew stanowisku wyrażonym w zaskarżonym postanowieniu, jeżeli wnioskodawca i uczestnik wskazują różne podmioty, na rzecz których miałyby zostać stwierdzone zasiedzenie objętej wnioskiem nieruchomości, nie oznacza to rozpoznawania dwóch odrębnych i konkurencyjnych wniosków o zasiedzenie tej samej nieruchomości. Co do zasady byłoby to zresztą wykluczone ze względu na art. 192 pkt 1 i art. 199 § 1 pkt 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. W takiej sytuacji, sąd rozpoznając wniosek, który zainicjował postępowanie, rozstrzyga jedynie, czy zasiedzenie nastąpiło na rzecz osoby wskazanej przez wnioskodawcę, czy uczestnika.

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie nowe, nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może przyczynić się do rozwoju prawa. Zagadnienie prawne powinno, przede wszystkim, być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń (postanowienie SN z 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01), a jednocześnie być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumpcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (zob. postanowienia SN: z 15 października 2002 r., III CZP 66/02; z 22 października 2002 r., III CZP 64/02; z 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08). Nieodzowne jest ponadto wykazanie związku między oczekiwaną od Sądu Najwyższego wypowiedzią a wynikiem postępowania kasacyjnego (zob. np. postanowienia SN: z 15 października 2002 r., II CZ 102/02; z 29 lipca 2015 r., I CSK 980/14; z 19 czerwca 2018 r., IV CSK 56/18).

Sformułowane przez skarżącą zagadnienia prawne nie spełniają tych wymagań. Po pierwsze, sposób sformułowania zagadnień prawnych pozwala na przyjęcie, że skarżąca nie dąży do uzyskania abstrakcyjnych odpowiedzi dotyczących wykładni określonych przepisów, ale oceny trafności wydanego rozstrzygnięcia na płaszczyźnie subsumpcji.

Po drugie, skarżąca nie sporządziła w sposób prawidłowy uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania w zakresie pierwszej przesłanki kasacyjnej. W zakresie sformułowanych zagadnień prawnych nie zostały

przytoczone argumenty wskazujące na możliwe, rozbieżne interpretacje prawne, poglądy orzecznictwa ani doktryny. W przypadku pierwszego zagadnienia uzasadnienie to ogranicza się do przedstawienia w łącznie trzech zdaniach stanowiska skarżącej oraz Sądu drugiej instancji w zakresie interpretacji art. 5 ust. 1 przepisów wprowadzających ustawę o samorządzie terytorialnym (s. 4 skargi). W odniesieniu zaś do drugiego i trzeciego zagadnienia prawnego (nieprawidłowo przedstawionego w skardze kasacyjnej jako jedno zagadnienie) skarżąca, poza własnym stanowiskiem sformułowanym na podstawie wyrwanego z kontekstu fragmentu uchwały Sądu Najwyższego z 26 października 2007 r., III CZP 30/07 (OSNC 2008, nr 5, poz. 43), wskazuje jeszcze na treść postanowień Sądu Najwyższego z 17 maja 2012 r., I CSK 408/11, oraz z 25 lutego 2010 r. I CSK 359/09, jednak bez ich szerszej analizy (s. 5 skargi). Nie jest natomiast rolą Sądu Najwyższego poszukiwanie argumentów uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w treści uzasadnienia skargi, a zwłaszcza podstaw kasacyjnych, jeżeli strona nie powołała ich we wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania (postanowienia SN: z 5 kwietnia 2017 r., II CSK 688/16; z 4 lipca 2017 r., III CSK 64/17; z 10 maja 2018 r., I CSK 800/17).

Po trzecie, trzeba zauważyć, że w uchwale całego składu Izby Cywilnej Sądu Najwyższego z 26 października 2007 r., III CZP 30/07, jednoznacznie przyjęto, że władanie cudzą nieruchomością przez Skarb Państwa, uzyskane w ramach sprawowania władztwa publicznego, może być posiadaniem samoistnym prowadzącym do zasiedzenia. Zasiedzenie jednak nie biegło, jeżeli właściciel nie mógł skutecznie dochodzić wydania nieruchomości (art. 121 pkt 4 w zw. z art. 175 k.c.). Należy przypomnieć, że według art. 87 § 1 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym uchwała składu całej izby, z chwilą jej podjęcia, uzyskuje moc zasady prawnej, co oznacza, że wiąże inne składy Sądu Najwyższego (zob. art. 87 i 88 ustawy o Sądzie Najwyższym). Zatem zasadnicze, sygnalizowane przez skarżącą w skardze wątpliwości prawne zostały już rozstrzygnięte.

Według Sądu Najwyższego, nie ma przy tym innych przyczyn uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, w szczególności nieważności postępowania (art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c.).

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie 398⁹ § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

(D.Z.)

r.g.